

DRUGA GIMNAZIJA MARIBOR

FENIČANI

Maribor, 15.11.2004

1. KAZALO

2. UVOD

Pri zgodovini sem dobil nalogo, da napišem referat o feničanih. Z veliko iskaja literature mi je le uspelo zbrati dovolj podatkov. Feničani so ljudstvo, ki je živel na obali in je bilo zelo dobro v pomorstvu, s pomočjo katerega so veliko trgovali s sosednjimi državami. Znani so po veliki koloniji Kartagini, znani so tudi po barvilu, imenovanem škrlat, s katerim so obarvali tkanine. Zelo pomembni so tudi zaradi pisave, ki je predhodnjica današnje

3. LEGA

Starodavna država Fenicija je obsegala obalni pas današnjega Izraela, Libanona in Egipta.

4. MESTA

Zgodovina Fenicije je zgodovina njenih velikih mest in kolonij, zlasti Biblosa, Tira, Sidona, Bejruta in Ugarita. Mesta Fenicije so ohranile medsebojno neodvisnost.

5. GOSPODARSTVO

Feničansko gospodarstvo je bilo že od najstarejših časov odvisno od trgovanja z Egiptom in Mezopotamijo. Feničani so uvažali zlato, slonovino, živino in žito, izvažali pa gradbeni les iz domačih libanonskih gozdov, stekleni izdelki, velike količine izdelanih kovinskih predmetov in škrlatno obarvane tkanine . Njihove trgovske ladije so polek svojega blaga prevažale tudi balago drugih narodov, vozile so izdelke azijskega zaledja v Egipt, Grčijo in na Ciper, kasneje pa tudi v severno Afriko, Španijo in na sredozemske otoke. Feničani so miroljubno ukvarjali z blagovno menjavo in tudi s trgovino s sužnji. Neljubih tekmecev pa so se brez premišljanja lotili z orožjem. Med feničanske cveteče obrti je sodilo tudi izdelovanje barv s središčem v Sidonu in Tiru, kovinarstvo, steklarstvo lončarstvo in rezbarjenje iz slonovine in kosti.

5.1. FENICIJA KOT KOLONIALNA SILA

Kolonijalno obdobje Fenicije se je začelo v 12. stoletju. Fenicija je takrat že ustanovila naselbine na Cipru in zdi se, da so stiki z Mikenci približno ob tistem času še posebej spodbujali domišljijo in žilico feničanskih trgovcev. V Egejskem morju so bile feničanske naselbine na Cipru in najbrž na Kreti, za feničanko navzočnost pa imamo samo literarne dokaze. Tudi za feničansko kolonizacijo Italije nimamo otipljivih dokazov, čeprav sta deželi živahno trgovali. V srednjem in zahodnem Sredozemlju pa so Feničani ustanovili verigo kolonij katerimi so zagospodarili na tem področju. Fenicija je že zelo zgodaj ustvarila več kolonij na severnoafriški obali(Utiko, Hadrumentum in Leptis Magno).

5.1.1. KARTAGINA

Kartagino so ustanovili trgovci iz mesta Tir na severnoafriški obali.

5.1.1.1. KOLONIJE

Kartagina je gospodovala, čeprav ne vladala, feničanskim kolonijam na zahodu. Najvažnejše kolonije so bile Gades in Ebesus, ki ju je Kartagina ustanovila sredi 7. stoletja pr. n. št. in Carthago Nova, ki je bila ustanovljena leta 228 pr. n. št. med prvo in drugo punsko vojno, ki se je končala tako, da so Rimljani Kartagino razdejali.

5.1.1.2. POLITIKA

Politika kolonizacije je spreminjalo nagnjenje k raziskovanju in Feničani so bili, kod kaže, navdušeni raziskovalci. Grški zgodovinar Herodot je ohranil sporočilo, da feničanske ladje objadrale Afriko in se čez tri leta vrnile v Egipt. Herodot sam morda tega ni verjel, vendar spričo podobnosti, ki jih navaja, ni nemogoče, da bi Feničani zares opravili te znamenite vožnje. Po nekem dosti starejšem rimskem zemljepisnem delu je Kartažan Himilko odjadral iz Španije ob galski obali do Bretanje in je morda priplu v Cornwall ter se poskusil vključiti v trgovino s kositrom. Vendar o tem nimamo nobenega dokaza.

5.2. ŠKRLAT

Feničani so uporabljali škrlat. To je modrikastordeče barvilo, s katerim so obarvali tekstil. Bil je zelo dragocen in cenjen. Izdelovali so ga iz škrlatnikov, morskih polžev z nenavadno oblikovano hišico. Privoščili so si ga lahko le najbogatejši, saj je bil zelo drag in so zanj porabili okoli 130.000 polžev.

6. PISAVA

Okoli leta 1000 pr. n št. Feničani razvijejo predhodnjico današnje pisave. Stotine zapletenih podob in znamenj so zamenjali s sistemom komaj 20 znakov za samoglasnike, ki ne izražajo več smisla, ampak vrednost dela prikazane besede.

7. VPLIV DRUGIH DRŽAV NA FENICIJO

Težje pa jim je bilo ohraniti neodvisnost pred mogočnejšimi sosedi. V začetku 16. stoletjaje Egipt pobiral od teh mest davek, nato pa si jih je docela podjarmil. Egiptovski vpliv je ostal v feniciji še najprej močan, čedalje bol pa se je uveljavljala kultura in fizična navzočnost Mezopotamije. To dokazuje zgodnji feničanski klinopis in številni najdeni izdelki človeških rok. Nekaj časa so v deželi gospodovali Hetiti, nato pa je pobiral davek od feničanskih mest asirski kralj Tiglatpileasar I. Za tem je Fenicija postala spet neodvisna. Sledilo je obdobje velike blaginje, z njim pa tudi velik razmah feničanske moči po vsem sredozemlju in celo onstran njega. Ko pa se je moč Asirije spet bližala k vrhuncu, so Feničani spet postali njeni podložniki. Mesto Tir je vse te pritiske vzdržalo, a je na koncu podleglo Babiloncem. Kasneje je postala Fenicija del perzijskega imperija. Dežela je ostala močna pomorska sila, vendar je bilo njeno ladijevje hudo prizadeto, ko so ga Perzijci uporabili proti Grčiji. Aleksander Veliki je leta 332 pr. n .št. po zavzetju mesta Tir vključil Fenicijo v svoj imperij.

8. VIRI:

- Stare kulture, Ljubljana: Založba Mladinska knjiga, 1984
- Kronika Človeštva, Ljubljana: Založba Mladinska knjiga, 1996
- Svetovna zgodovina, Ljubljana: Cankarjeva založba, 1981
- Veliki splošni leksikon, Ljubljana: DZS, 1998